

LBRIS

We know
books

Copyright © SIONO Editura

Toate drepturile rezervate. Este interzisă reproducerea totală sau parțială a textelor pe orice suport audio, video sau electronic fără acordul în scris al editurii, cu excepția citatelor scurte, mai mici de 100 de cuvinte, necesare pentru recenzii sau referințe.

SIONO Editura

*Bd. Ion Mihalache 93 - 105, Sector 1
București, România*

*office@sionoeditura.com
www.sionoeditura.com*

Editor: Radu Prodan
Corectura: Issabela Cotelin
Coperta: Radu Prodan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CRUCERU, MIRCEA

Păianjenul roșu / Mircea Cruceru. - București : Siono Editura, 2025

ISBN 978-630-6509-64-5

821.135.1

Mircea Cruceru

PĂIANJENUL ROȘU

SIONO
EDITURA
București, 2025

Partea întâi

ANA

O zi de toamnă splendidă, acea toamnă de care nu te mai saturezi, pe care ai vrea s-o vezi, s-o simți și să-i sorbi frumusețea în fiecare dimineață, ca și cum ar fi o ceașcă de cafea aromată. Un fel de *automne indien* în care vara se cuibărise în sânul toamnei, nevrând, parcă, să-i dea acesteia drepturile ei. Doar ceața ce ieșea din adâncurile Senei, mângâind Parisul în primele ore ale dimineții, îmi amintea că este sfârșit de octombrie și nu început de iulie. Hoinăream fericit pe chei, oprindu-mă să mai arunc vreo privire pe tarabele buchiniștilor ce își etalaseră măsuțele dis-dimineață, îmbiindu-te să sorbi, alături de frumusețea Parisului, parfumul cărților din alte veacuri ce se lăsau curtate de privirile flămânde ale iubitorilor de cuvânt.

Nu aveam nimic altceva de făcut decât să hoinăresc de-a lungul ei, să arunc vreo pietricică în apele adânci și misterioase ale acestei minunății vii ce de veacuri străbate Parisul și pe care iubitorii de frumos au încercat s-o imortalizeze, nereușind niciodată, căci, asemenea unei năluci, își schimbă înfățișarea în fiecare dimineață, în fiecare seară. Niciodată, atunci când noaptea se îngemăna cu lumina dimineții, ceața n-o învăluia la fel în mantia ei umedă și străvezie, în nicio zi valurile ei nu se spărgeau la fel de malurile pietruite cu blocuri de granit. Puteai vedea asta pe fețele mirate ale celor care își făceau veacul pe ale ei cheiuri, contemplând-o. Câte mistere și povești nu ascundeau adâncurile ei? Dacă cei ce zugrăvesc frumosul prin cuvânt ar

fi putut citi în apele ei tot ceea ce știa, tot ceea ce a văzut și auzit, atunci cheiurile ei ar fi fost șiruri neîntrerupte de biblioteci. Ea singură știa mai multă istorie decât toate cărțile scrise despre Paris. Câți îndrăgostiți nu-și juraseră în oglinda apelor ei dragoste veșnică? Câți n-au luat-o drept martor al iubirii lor pătimase? Câți n-au vrut să încuie timpul și să pecetluiască a lor iubire agățând de ale ei poduri lacăte cu șapte peceți? Și câți nu se aruncaseră în ale ei brațe văzând că pecețile fuseseră rupte, că ea sau el își agățase un nou lacăt ferecat cu alte șapte jurăminte de dragoste veșnică?

Undeva pe dreapta, la câteva sute de metri, se înălța, *telle une merveille*, Notre Dame de Paris, care de secole făcea să bată inima Parisului. Regi și împărați, simpli muritori sau cocoșați ce-și găsiră adăpost printre pietrele reci pândind Esmeralde îi trecuseră pragul, însă numai ea rămânea acolo de veacuri, disprețuind timpul. Doar chipurile de piatră ale apostolilor sau ale prorocilor păreau atinse de aripa lui Chronos, căci privirile lor nu mai erau la fel de vioaie ca atunci când văzuseră lumina zilei de sub dalta sculptorului. Un voal nisipos, abia vizibil, le acoperea fața, însă asta îi făcea încă și mai tainici, părând că te privesc pe furiș, șoptind între ei ceva misterios, ascuns urechilor privitorilor. În serile cu lună, *la merveille* își lăsa sufletul să iasă ceva vreme din trupul ei greoi de granit, hoinărind te miri unde, iar dacă stătea la pândă îl puteai vedea câteodată oglindindu-se în apele Senei, tremurând la clipocitul apei sau tulburându-se la trecerea vreunei bărci. Spre dimineață se furișa din nou în trupul ei rece, de piatră, așteptând noaptea următoare. Balauri și vârcolaci cu guri larg deschise, ce nu le închideau niciodată, priveau amenințător din înaltul turlor și, ridicându-ți privirea, așteptai să se năpăstuiască asupra ta ori să scuipe foc și pucioasă. Odată, un bătrânel pe care timpul îl uitase îmi spusese că vârcolacii păzesc trupul minunii în nopțile în care sufletul ei hoinărește deasupra Parisului sau se

oglindește în ape.

Din înaltul zidurilor sale puteai zări un uriaș a cărui vârstă, dacă e s-o comparăm cu cea a catedralei, era cea a unui copilăș. Trupul lui osos și dantelat, îmbrăcat în mii și mii de luminițe ce se aprindeau de îndată ce întunericul înveșmânta cerul, scotea felurite sunete când vântul sufla prin dantelăria din fier. Unii spuneau că ar fi cântece de sirenă, alții că ar fi vârcolaci ce nu-și găsesc liniștea, iar alții spuneau că șoptește ceva întregului Paris, ce anume însă doar el știa. Din înaltul lui puteai vedea orașul luminilor ce se asemana cu o stea ale cărei colțuri deschideau largi bulevarde. Acolo sus, pe vârful coroanei sale, erai mai aproape de cer, iar în zilele în care nourii binevoiau să coboare îi puteai atinge cu mâna, simțindu-i ca pe un fum umed ce-ți trecea printre degete, nereușind nicicum să-l prinzi. Și, atingând norii, îți spuneai: am să ating și stelele într-o zi.

Hoinărind deci pe cheiurile Senei, salutând buchiniștii ce începuseră să mă cunoască, mi-am spus că ar fi timpul să simt și parfumul străzilor, oricum altceva mai bun de făcut nu aveam. Aprinzându-mi o țigară, mă îndreptam agale spre Notre Dame, aruncând priviri ștregărești în vitrinele boutique-urilor ce te îmbiau să le treci pragul și care, odată intrat, te ispiteau cu mirosurile mirodeniilor venite tocmai de la capătul lumii, cu bomboanele de ciocolată sau caramel sau cu croasante ce te ademeneau să le savurezi alături de o ceașcă de cafea servită de un chelner cu mustața răsucită, îmbrăcat într-o cămașă de un alb imaculat, peste care purta o vestă neagră. Ținea în mână un platou cu cești de cafea sau limonade, făcând slalomuri printre mesele pline de turiști, prinzând din zbor comenzile. Zâmbind, îți răspundea: *je suis le votre dans une petite minute, madame* sau *voila votre cafe, monsieur*.

În ziua aceea nu aveam chef nici de mirodenii, nici de bomboane sau croasante; îmi era suficient să le devorez cu

privirea. Hoinăritul mă ispitea mai mult decât un *tour dans les boutiques*. În piața din fața catedralei sute de ochi priveau nesățioși Notre Dame, atingându-și ușor gura cu degetul, ca și cum ar fi vrut să împiedice cuvintele să iasă, fiind prea sărace pentru a descrie ceea ce ochii sorbeau cu nesaț. Doar murmure mai auzai pe ici, pe colo sau guri căscate, incapabile să articuleze vreun cuvânt. În fața intrării, sub ochii împietriți ai sfinților de piatră, se formaseră lungi șiruri de admiratori, curioși ce voiau să pătrundă în colosalul trup de granit, unde un Christ, luminat de către *la plus belle roseaie au monde*, părea că îi așteaptă spre a-i binecuvânta.

Undeva, lângă catedrală, pe o bancă umbrită de un bătrân platan, cineva mi-a atras atenția. Cu gesturi ce se repetau destul de des, ba ridicând privirea, ba lansând-o pe ceva ce nu puteam desluși de la distanță ce ar putea fi, părea o mașinuță întoarsă cu o cheița magică.

Am să ocolesc mulțimea și am să mă furișez în spatele ei. Nu aș vrea s-o tulbur, arunc o privire și îmi văd de drumul meu, mi-am spus.

Furișându-mă, am văzut cum pe o foaie albă de bloc de desen o altă Notre Dame de Paris apărea sub creionul ei magic. Părea că este într-adevăr vie, căci sculpturile erau așezate în așa fel încât jurai că vorbesc unele cu altele, nedând atenției mulțimii. O mână ce se punea pe umărul celuilalt, o privire aruncată în spate, ca și cum ceva îi scăpase pe pardoseala din granit, toate aceste detalii mă fascinau de-a dreptul. Fără să vreau, un *ah* îmi scăpase printre buze, făcând ca ea să se întoarcă, vizibil deranjată fiindcă o deconcentrasem. Voia să-mi spună ceva, dar parcă uitase de ce se întorsese. Se uită lung la mine, măsurându-mă cu privirea, incapabilă să scoată vreun cuvânt. După câteva momente în care niciunul dintre noi nu îndrăznea să spună ceva, m-a întrebat pe un ton prietenos: *Îți place?* Întrebarea ei rămase fără răspuns; o priveam sorbind-o din priviri,

neauzind și nevăzând nimic altceva. Avea părul negru, cârlionțat, prins în coc cu un ac de fildeș sculptat, din care câteva şuvițe rebele se lăsau în bătaia vântului, acoperindu-i din când în când ochii verzi și pătrunzători. Un zâmbet larg, care lăsa să se vadă, printre buzele roșii și cărnoase, un șir de dinți de porțelan care îi întregea chipul angelic. Purta o rochiță colorată destul de scurtă, lăsând la vedere picioarele lungi, cu glezne delicate și pantofii negri, cu un toc scurt. Corsetul strâns în jurul taliei subțiri îi scotea în evidență sânii feciorelnici ca doi boboci de trandafir ce stau să se deschidă sub primele mângâieri ale soarelui. În jurul încheieturii mâinii purta felurite brățări, fie din mici scoici adunate de pe te miri ce plaje, fie din mici mărgele de sticlă ce zornăiau într-un mod aparte la fiecare mișcare a brațului. Nu știu și nu cred că era cea mai frumoasă din lume, obiectiv vorbind, însă pentru mine era ea și nimic altceva nu-mi doream acum decât s-o privesc, să mă afund în privirea ei, să-i sorb zâmbetul, să închid ochii și să-i aud glasul. Inima începuse un galop nebun prin piept și sunt sigur că dacă el, pieptul, ar fi fost de aramă, ar fi răsunit asurzitor în acele clipe. În goana ei nebună inima mă trădase, căci fața îmi devenise un fel de pânză roșie. Derutată de tăcerea mea, îmi puse din nou întrebarea: *Îți place?*

Dezmeticit de sub vrajă, am dat din cap în semn de aprobare, nedezipindu-mi însă privirea de pe ea. Dragostea la prima vedere, *le coup de foudre*, există, îmi spusese. Nu ai nevoie de ore sau zile pentru a-ți da seama, secundele îți sunt suficiente pentru ca siguranța să se cuibărească în suflet, să-ți inunde mintea cu viteza luminii și să spui convins până în măduva oaselor: ea este.

– Mă numesc Anne, continuă ea, întinzându-mi mâna în clipa următoare.

– Nicolas, am răspuns într-un târziu, păstrând un zâmbet de copil răpus de fascinația chipului acela angelic. Da, este

fantastic felul în care desenezi, nu cred să mai fi văzut pe cineva făcând-o așa de bine, cu toate că trec zilnic pe aici și am văzut destui ce „rezidese” Notre Dame cu creioanele lor.

Roșind la rândul ei, Anne își coborî privirea pe foia de desen, spunând timid:

– Sunt alții mai buni decât mine, însă îți mulțumesc.

Roșeața ei mă făcu să iau lucrurile în mâni, să redevin stăpân pe mine și, luând-o de mână, i-am spus:

– Știu că nu ne cunoaștem, însă nu ai avea chef să bem o cafea?

La urma urmei, ce m-ar fi putut costa îndrăzneală mea? Un refuz politicos sau, în cel mai rău caz, o palmă. Nu-mi dăduse drumul mâinii, ceea ce se traducea nu numai printr-un răspuns pozitiv, dar și prin faptul că parcă aștepta să fie invitată, *peu importe où*.

– Cunosc o tavernă fantastică pe cheiurile Senei, acolo timpul s-a oprit din goană lui nebună și dă înapoi. Pereții sunt din cărți groase, iar limbile ceasurilor se învârt în sens invers. Se prea poate să dăm peste niscaiva nebuni visători ce o să-ți spună că Pământul este pătrat sau plat, că sunt reîncarnarea vreunui rege sau marchiz, că vin, ca și Micul Prinț, de pe alte planete, dar ce contează? Cu toții avem dreptul și datoria să visăm.

– Datoria să visăm? mă întrebă amuzată.

– Da, suntem datori să visăm ca să ne simțim vii. Nu ar fi teribil să fim prizonierii unui prezent, poate, urât? Și să știi că au o excelentă cafea, iar madlenele sunt o nebunie, ce zici?

Fără să stea prea mult pe gânduri, își strânse lucrurile și, făcându-mi semn, îmi luă din nou mâna, zicându-mi:

– Hai, du-mă în locul acela unde timpul se dă înapoi și unde pereții sunt din cărți și, cine știe, poate mă va convinge vreun nebun că pământul e pătrat sau poate voi avea onoarea să vorbesc chiar cu regele soare.

În ziua aceea simțeam că parcă am prins pe Dumnezeu de

picior, voiam că timpul să se oprească, ba chiar l-am amenințat că dacă n-o s-o facă o să inversez limbile ceasurilor din toată lumea și el se va întoarce în neexistență. Mână în mână, am ajuns la taverna în care timpul nu avea putere, gardieni nevăzuți nelăsându-l să intre.

– Ce curios, sunt născută în Paris dar nu am auzit niciodată de taverna asta, îmi spuse în timp ce se uita de jur împrejur.

La o masa câțiva bătrânei jucau table și se tot uitau la ceasurile ce mergeau în sens invers, apoi își scoteau din buzunar cioburi de oglindă și se uitau în ele.

– Ce fac? mă întrebă Anne, nedumerită.

– Sunt convingși că vor întineri din nou, de aceea tot vin aici zi de zi.

Anne râse ștregărește și îmi spuse:

– Ce nebuni frumoși.

– Cu ce te ocupi? am întrebă-o în timp ce sorbeam din cafea.

– Sunt studentă aux Beaux-Arts, mă pasionează pictura de când mă știu, vin destul de des lângă Notre Dame.

Cum de nu o mai văzusem până acum? Treceam, la rândul meu, aproape în fiecare zi. Poate nu a fost momentul, poate așa a fost să fie, cine știe? Inutil să-mi bat acum capul cu astfel de întrebări. Eram cu cea mai frumoasă femeie din lume și asta îmi era de ajuns. Fără s-o las să mă întrebe, îi spun:

– Sunt student la filozofie.

– Ah, numai un filozof putea găsi o tavernă în care timpul se oprește, șopti ea, atingându-mi obrazul cu buzele ei.

Începusem chiar să cred că taverna asta avea ceva magic, că avea puterea să oprească timpul în loc, pentru că niciunul dintre noi nu a văzut timpul zburând. Trecuseră ore de când intrasem în acea tavernă, însă puteam să jurăm că abia ne băuserăm cafeaua, deși nu pierdusem numărul ceștilor golite.

Am vorbit de toate și de nimic, ne amuzam de nimicuri cărora le dădeam valoare filozofică. Cred că în iubire totul are sens, până și banalul devine taină, ascunde lucruri pe care nu le-ai văzut până atunci. De fapt, iubirea scoate la lumină ceea ce nu se vedea înainte, în iubire omul vede realitatea așa cum este ea. În ură sensul lucrurilor, al cuvintelor, se schimbă, se schimonosește, pentru că inima, lipsită de harul lui Dumnezeu, vede doar absența frumosului, urâtul. Iubirea este cea care face ca timpul să se oprească, face ca poarta spre Dumnezeu să fie accesibilă într-un mod direct și imediat. Să iubești, atâta tot. Iubirea este cea care, singură, poate să facă din tâlhari sfinți. Din ziua aceea am devenit nedespărțiți, simțeam că îmi găsisem marea dragoste.

Diminețile ne prindeau adesea îmbrățișați pe cheiurile Senei, privind bolta înstelată și încercând să ghicim, atunci când vedeam o stea căzătoare, ce rege a murit, ce împărăție s-a mai năruit și la toate astea găseam te miri ce răspunsuri și ne promiteam că într-o zi vom merge, asemenea magilor, acolo unde văzuserăm steaua apunând.

– Nicolas, ai să cazi, ce faci? întrebă speriată, lipindu-se imediat de brațul meu când mă vedea în vreo seară cu lună aplecându-mă deasupra Senei.

– Nu ți-am spus că o să-ți aduc luna de pe cer? Uite, o țin în palme.

Și chiar așa era, în căușul palmelor pline cu apă se oglindea, tremurând, luna.

– Ești nebun, nebun, mă auzi? și zicându-mi asta se cuibărea la pieptul meu, dând drumul părului ce mirosea a flori de tei să cadă peste umerii mei.

Timpul trecea leneș, lăsându-ne să credem că suntem stăpâni peste el, deși știam că doar noi suntem trecători, pe când el revenea mereu de unde a plecat. Aci îl vedeai cu un baston în mână, gâfâind greoi, ca în clipa următoare să-l vezi cu primăvara la butonieră, fluierând ștregărește și nu era

altul, ci tot el, moșneagul de acum un sfert de oră.

– Ah, afurisitul, cum își bate joc de noi, îi șopteam Anei. Știi ce? O să cumpăr o scară

– O scară? întrebă mirată.

– Da, o scară. Cea mai lungă scară pe care ai văzut-o vreodată.

– Și ce ai să faci cu scara?

– O să ne urcăm în vârful ei. O să fie atât de înaltă încât va fi deasupra timpului, ai să vezi. Timpul va fi sub noi și noi deasupra lui și niciodată nu ne va mai atinge, niciodată n-o să-și mai bată joc de noi. Îl vom privi cu milă.

– Ah, micul meu filozof, dacă spui tu...

Și, uitându-se la mine, îmi dădu mâna, întrebându-mă râzând:

– Și de unde o să faci tu rost tu o scară așa de mare?

– O să găsec eu una, ai să vezi.

Pășind pe covorul de frunze ce se așternuse prin parcurile și aleile Parisului, am luat-o într-o zi de mână, întrebând-o:

– Ai încredere în mine?

Se uită lung și nedumerită la mine:

– Ce vrei să spui, Nicolas? Crezi că nu te mai iubesc? și cât pe ce o lacrimă era să-i scape din ochi.

– Haide, Ana, încetează cu prostiile, nu este vorba despre asta.

– Dar atunci?

– Te întrebam doar dacă ai încredere în mine.

– Sigur că am...

– Atunci închide ochii și dă-mi mâna. Jură-mi însă că nu ai să-i deschizi, altfel n-ai să mă mai vezi, îți jur.

– Ah, unde mă duci iară? răspunse ea cu o bucurie vădită în glas.

– Ai să vezi, acum dă-mi mâna.

După câteva sute de metri, Ana m-a întrebat din nou, nerăbdătoare:

– Haide, Nicolas, zău așa, unde mergem? Mă dor picioarele, mereu mă împiedic în ceva, vezi bine că am doar săndăluțele astea de piele.

– Draga mea, încă câteva minute și o să ajungem. Acum te vei urca pe spatele meu...

– Ce să fac? izbucni Ana într-un hohot de râs.

– Te urci pe spatele meu și nu mai râde, că o să deschizi ochii și jur că n-ai să mă mai vezi.

După câteva minute bune i-am spus:

– Uite, acum deschide ochii.

– Nicolas, *mais tu es fou*, izbucni Ana într-o beție de fericire.

– Nu ți-am spus că am să găsesc cea mai mare scară și o să stăm deasupra timpului?

Scara aceasta imensă nu era altceva decât uriașul osos cu trupul dantelat, *la Tour Eiffel*.

– Uite-ne deasupra Parisului, deasupra timpului. Ai să vezi că doar norii sunt mai sus decât noi. Timpul? Uite-l jos, strecurându-se printre muritori.

„Nemurirea” noastră durase vreo oră, oricât am fi vrut să stăm deasupra timpului ne dădeam seama că în cele din urmă trebuia să coborâm printre muritori, căci Chronos își va relua drepturile, bătându-și joc de noi, dar ce contează? Știam că atunci când voiam puteam să devenim preț de câteva ore nemuritori și asta ne era de ajuns să-l privim cu dispreț.

Închiriasem un mic apartament ce dădea spre Sena. Ana își petrecea timpul pictând, iar eu dădeam niște amărâte de cursuri de filozofie din care, e drept, nu prea câștigăm mare lucru, pentru că cine își mai petrecea timpul cu filozofia și teologia când suflarea Parisului și a Europei își găsise un nou zeu? Știința.

La Belle Epoque aducea cu ea progresul, mașinăriile de tot felul, care mai de care mai ciudate, mai fantastice își croiau drum în inima Parisului și în cea a parizienilor. Ceea

ce Jules Verne scrisese cu un veac în urmă vedeam acum în carne și oase: fantasticele lui mașinării, baloane uriașe ce se ridicau deasupra Parisului. Nu conta că o plimbare dura câteva ore și nu cinci săptămâni, cum descriesese el, că omul nu ajunsese încă pe Lună, deși toți știau că odată și odată omul va poposi și acolo. Albatroși cu aripi de fier brăzdau cerul înseninat, lăsând cu gura căscată trecătorii ce, speriați și bucueroși, salutau pasărea de fier în urale, aruncându-și pălăriile în sus. Pe Sena apăruseră adevărate insule cu elice ce se deplasau agale, fără prea mult efort, contra curentului. Zvonurile că din oceanele nesfârșite pescarii au putut vedea monștrii de oțel ce cutreierau adâncurile, ieșind din când în când la suprafață să „respire”, îi făceau pe parizieni să fie nebuni de fericire. Pe buzele tuturor era aceeași întrebare: *Oare cine ne va opri să cucerim cerul?* Noul zeu avea de-acum încolo statui la tot pasul și nimeni nu-și mai imagina viitorul fără el.

Ana cocheta și ea, pe ici, pe colo, cu o nouă doctrină ce promitea paradisul pe pământ, una care spunea aproape evanghelic că nu va mai exista bogat sau sărac, ci toți vor fi egali, că cei obidiți vor fi liberi. Ea, doctrina, care nu înceta să fluture steagul păcii și al bunăstării, își ascuțea sabia la umbra lui. Ea, care, în numele păcii, înfipse pumnalul său roșu în inima Rusiei și a țarului în 1917. Ea, ale cărei scopuri scuzau toate mijloacele, trimițând la moarte pe toți cei care nu erau de partea ei. Ana văzuse în comunism doar șarpele frumos ce promitea că, odată ce va mușca din mărunț, va deschide ochii lumii, va face ca aceasta să „vadă” și că, avându-l ca aliat pe noul zeu, va da cu Dumnezeu cel adevărat de pământ, făcându-i pe oameni liberi. Și cu toate astea o iubeam pe Ana, o iubeam cum nu iubisem niciodată pe nimeni și nu știu dacă voi mai iubi. Îi sorbeam cuvintele închizând ochii, lăsându-le să-mi coboare în inimă ca un balsam. Cuvântul este acel balsam capabil să-ți mângâie